

ARBETARMAKT

Svensk sektion av FRKI – Förbundet för en Revolutionär Kommunistisk International

Arbetarmakts nyhetsbrev nummer 131 (20/02) - 021020

arbetarmakt.com

Innehåll

- Brasilien: Stödet för Lula skakar IMF
- Vilka är den irakiska oppositionen?
- Vad händer nu med palestinierna?
- Slovakien: Val knuffar landet närmare EU
- Brasilien: Vänstern och fenomenet Lula
- Brasilien: Varför vi uppmanar till en röst på Lula
- Recension: Imperialismens dolda dagordning
- Nytt nummer av Arbetarmakt

Brasilien: Stödet för Lula skakar IMF

Under det senaste året har valutan i Brasilien – realen – rasat med 30 procent. I likhet Argentina befinner sig Brasilien på randen till en stor ekonomisk kris. Liksom tidigare med Argentina var det inte länge sedan Internationella valutafonden (IMF) gratulerade Brasilien till att ha åstadkommit en ”god trend” genom att följa Washingtons ekonomiska och fiskala politik.

Detta är den andra större krisen under Fernando Cardosos två presidentperioder. Valutan kollapsade 1998 och Brasilien kunde enbart undvika konkurs med hjälp av ett stort lån från IMF. I juni i år upprepades det när valutan under två månader angreps och IMF fick uppbåda det största lånet i sin historia – ett avtal om dragningsrätter för 30 miljarder USA-dollar.

Cardosos center-vänsterkoalition mellan PSDB och PMDB, som hyllats av Tony Blair som en modell för ”den tredje vägens politik” i tredje världen, har genom att följa IMF:s politik bromsat ekonomisk tillväxt, ökat arbetslösheten och skuldsättningen och fört landet till randen av en katastrof.

Enligt officiella siffror ligger Brasiliens arbetslöshet på 7,5 procent, men detta är bara toppen av isberget. Det beräknas att 35 procent av Brasiliens produktion befinner sig i ”den gråa ekonomin” utanför alla officiella siffror – i de sjudande kåkstäderna och favelas där undersysselsättning och fattigdom härjar. Den officiella minimilönen för de som är officiellt arbetslösa är bara 60 USA-dollar i månaden.

Höga räntor som använts för att försvara valutan har hindrat tillväxt och investeringar, som sjunkit från 4,5 procent 2000 till beräknade 1,5 procent i år. Den brasilianska utlandsskulden har ökat i stor omfattning under Cardosos tid. Den motsvarade 30 procent av BNP, idag är den 60 procent – eller 250 miljarder USA-dollar.

En stor del av denna skuld är beroende av räntenivåer och växlingskurser med USA-dollar. När ”företagsklimatet” försämras går räntorna upp, realen går ner och skuldkostnaderna skjuter i höjden. Det är detta scenario som oroar internationella finanskretsar. En brasiliansk oförmåga att betala skulderna som läggs till kriserna i Argentina och Uruguay kan skaka grunderna i det internationella

finansiella systemet.

Det är därför knappast förvånande, med tanke på koalitionsregeringens meritlista, att dess presidentkandidat, Jose Serra, kommer långt efter Arbetarpartiets kandidat i opinionsundersökningarna. Det var insikten i maj-juni att PT hade en verklig chans att komma till makten som fick fart på angreppen mot valutan.

Den inleddes med en samordnad kampanj från USA-banker och finanshus som svar på PT:s höga siffror i opinionsundersökningarna. "Varningar" utfärdades till investerare av sådana som Merrill Lynch och Morgan Moody, investeringsagenturen i USA, ändrade Brasiliens status från "stabil" till "negativ"; utländska investeringar började avta och krediter för brasilianska företag blev dyrare. Kampanjen från Washingtons sida hade två syften. För det första att varna de brasilianska väljarna för att vara så galna att de valde en "farlig socialist" genom att framprovocera en kris. För det andra, om detta inte fungerade, att tvinga PT att lugna marknaderna och binda Lula som president till att genomföra IMF:s diktat.

Lula lydde i juni genom att ansluta sig till de andra två huvudkandidaterna genom att deklarerat sin beredskap att strikt hålla sig till de fiskala överenskommelserna med IMF, att respektera styre i enlighet med lagen och att respektera skulderna till utlandet.

IMF:s dragningsrätt på 30 miljarder USA-dollar förbinder varje ny regering att se till att ha ett överskott i budgeten på 3,75 procent för att kunna betala tillbaka skulderna. Den politiken utgör ett faktiskt veto mot varje initiativ från regeringen att använda offentliga program för att ta itu med massarbetslösheten, bostadskrisen, den dåliga utbildningen eller folkets skriande behov vad gäller sanitära förhållanden och hälsa.

För att ytterligare försäkra företagen, både hemma och utomlands, ingick PT-ledningen en klassöverskridande allians (folkfront) med det lilla liberala parti som leds av Jose Alencar. Alencar – som nu är Lulas kandidat till posten som vicepresident – är miljonär och ägare till textilfabriker. Hans parti har nära förbindelser med en protestantisk evangelisk sekt.

Liberala partiets representation i kongressen, där PT är svaga, ger dem större utrymme i nationell teve, vilket är ett av Lulas skäl till att ingå överenskommelsen. Men ännu viktigare är att PT-ledningen ser detta som en allians med en del av de "progressiva tillverkningskapitalisterna". Det är en allians som passar ihop med PT:s regeringsprogram.

PT:s program nämner inte ordet "socialism". PT:s ledning har sedan mitten av 1990-talet klargjort att den anser att socialismen inte står på dagordningen i Brasilien. Det är istället ett program för "en annan modell" (av kapitalism); en modell som är mer demokratisk, som undviker nyliberalism och är förpliktad till "tillväxt".

Tillväxt ska stimuleras genom en sänkning av räntan, ett program för att ersätta import och befrämjande av exporten från regeringens sida. PT lovar sina anhängare i arbetarklassen 10 miljoner nya jobb, jordreform och jordfördelning och ett program för "nollhunger".

Det är inte att undra över att Financial Times kallade USA-bankernas reaktion inför en möjlig seger för Lula för ett "misstag". Tidningen påpekar istället att i många brasilianska städer där PT suttit vid makten i årtal "har de visat sig vara goda administratörer".

I september, när PT:s seger föreföll omöjlig att hindra, påpekade Financial Times att "Lula har modererat sin antikapitalistiska retorik och anammat mycket av huvudfårans politik", samtidigt som man noterar att "många investerare fortfarande är bekymrade".

John McKee

Översatt ur Workers Power (London) oktober 2002

Vilka är den irakiska oppositionen?

USA lovar irakierna – inte för att de har något att säga till om i den saken – en ny framtid under ledning av medlemmar i den irakiska oppositionen. Denna opposition består av olika medlemmar av den irakiska styrande eliten som, av en eller annan orsak, blivit osams med Saddam.

Detta beror givetvis inte på att de är principlösa, snarare är orsaken till deras avhopp USA:s

gästfrihet och en fortsättning av deras i allmänhet sorglösa och bortskämda livsstil som de vant sig vid under Saddam.

Vilka är då enligt Bush ledarna för Iraks framtid? Enligt USA:s utrikesministerium har general Nizar Al-Khazraji ett ”gott militärt rykte” och ”de rätta ingredienserna” för att bli en framtida ledare i Irak. Al-Khazraji var Saddams överbefälhavare från 1980 till 1991. Han ledde armén under det åttaåriga kriget mot Iran och invasionen av Kuwait 1990.

Enligt många grupper som arbetar för mänskliga rättigheter är han den befälhavare som ledde det 48 timmar långa angrepp med kemiska vapen som förgiftade och brände 5 000 civila kurder i den nordirakiska staden Halabja i mars 1988. Ett trovärdigt ögonvittne, som vittnade inför en videokamera tidigare i år, hävdar att han sparkade ett litet kurdiskt barn till döds efter att hans styrkor gått in i en by under den värsta repressionen i Irak 1988.

Brigadgeneral Najib Al-Salihi leder den av CIA understödda Fria officerares rörelse. Han spelade en betydande militär roll i Iraks invasion av Kuwait och krossade det uppror mot Saddams styre som följde på Iraks nederlag. Denna repression fick 1,5 miljoner människor att fly från sina hem. Vid möten på det brittiska utrikesministeriet i mars beskrevs han som ”en snabbt stigande stjärna” i den irakiska oppositionen.

Ahmad Al-Chalabi leder Irakiska nationalkongressen (INK), en paraplyorganisation som skapades 1992 med CIA:s hjälp. Al-Chalabi betraktas av INK:s företrädare som Iraks framtida president. Han flydde till London från Jordanien 1989 inför anklagelser om att han försnillat miljarder från den bank han ägde tidigare.

Även om han förnekar alla felaktigheter lämnade kollapsen för Petra Bank tusentals av dess kunder i armod och ledde till jämförelser med Robert Maxwell.

Said K. Aburish, en respekterad författare från Mellanöstern och Saddam Husseins biograf, poängterade om oppositionen: ”Jag gick igenom mina anteckningar från intervjuer som jag genomförde med 82 irakiska oppositionsledare, och började identifiera de på min list vars tänkande påminner om Saddams. Till min fasa kom jag fram till att 75 av de personer jag intervjuade var män som skulle döda för att uppnå sina mål.”

Men de behöver kanske inte göra det. USA och Storbritannien kommer att göra det åt dem. Om vi inte stoppar dem.

Översatt ur Workers Power (London) oktober 2002

Vad händer nu med palestinierna?

På Västbanken och i Gazaremsan är intifadan, efter två år, fortfarande under belägring. Palestinierna betalar ett mycket högt pris för sitt heroiska motstånd mot Israels förnyade ockupation av de flesta städer och byar.

Mer än 1 800 människor, huvudsakligen obehäpnade ungdomar, har dödats av israeliska trupper. Bostäder raseras regelbundet med bulldozers, speciellt hus som tillhör självmordsbombares familjer. Vägspärrar hindrar resor mellan byarna. Arbetslösheten har stigit till över 50 procent.

Utegångsförbud dygnet runt har införts i många städer under de senaste 100 dagarna, inklusive Nablus där 170 000 människor tillåts gå ut tre timmar var fjärde dag för att skaffa mat. Israeliska krypskyttar skjuter ner barn som bryter mot utgångsförbudet. Samtidigt som hela Västbanken blivit ett utomhusfängelse, sitter 6 000 palestinska politiska fångar i Israels fångelser.

Denna repression, som planerats av den israeliska premiärministern Ariel Sharon, är utformad för att hindra palestinierna från att föra kampen mot ockupationen till själva Israel. Under de senaste åren har dussintals självmordsbombare inne i Israel påmint israelerna om att det finns ett pris att betala för deras rasism, brutalitet och förnekande av palestiniernas nationella rättigheter.

Så våldsamt har Israels angrepp varit att man i stort sett lyckats förhindra attacker inne i Israel. Men intifadan kommer inte att upphöra, eftersom orsakerna som gav upphov till upproret i september 2000 finns kvar: Israels fortsatta expansion in i de ockuperade områdena och den palestinska myndighetens bankrutta strategi för att göra motstånd.

Dessa två element sammanstrålade 1993 när PLO:s ledare Arafat tog det katastrofala beslutet att underteckna Oslo-avtalet med Israel och efterföljande detaljerade överenskommelser som fastslog den palestinska myndighetens befogenheter och de löften om säkerhet som gavs till Israel.

I Oslo gick Arafat på att legitimera att Israel åter skulle få utplacera sina ockupationstrupper på de delar av Västbanken och Gazaremsan som tillät dem att försvara judiska bosättningar och säkra de naturresurser och vägar som får dem att fungera.

Omkring 59 procent av Västbanken sattes officiellt under Israels civila och militära kontroll.

Ytterligare 23 procent sattes under civil palestinsk kontroll, men israelisk kontroll vad gäller säkerheten. Endast 18 procent avsattes för de områden som styrdes av den palestinska myndigheten.

I utbyte för detta och erkännande av PLO erkände Arafat staten Israel. Bosättningarnas och östra Jerusalems öde lämnades för vidare förhandlingar under "interimsperioden".

Men under åren som följde efter denna "uppgörelse" fortsatte den israeliska expansionen och omöjliggjorde därmed palestinernas hopp om en livskraftig suverän stat. I september 2000 exploderade alla motsättningar i "fredsprocessen" efter Oslo-avtalet och den andra intifadan började.

Efter angreppen den 11 september mot New York och Pentagon gav George Bush grönt ljus till Sharon för allt brutalare repressionen mot intifadan i namn av "kriget mot terrorismen". USA:s ingripande begränsades till att säkra en ensidig vapenvila från PLO:s och den palestinska myndighetens sida och att utöva påtryckningar på Arafat att gripa och krossa motståndskämpar utanför Fatah (Hamas, Islamiska jihad, PFLP).

Mot slutet av februari gick Sharon mycket längre än de mord på "misstänkta" aktivister och bombningar av byggnader som tillhörde den palestinska myndigheten eller PLO/Hamas, vilket hade kännetecknat Israels blodiga repression fram till dess.

Motståndet svarade med mer omfattande användning av självmordsbomber inne i Israel, mer våghalsiga räder mot judiska bosättningar och slutligen mer effektiva angrepp mot den ockuperande israeliska armén.

I slutet av mars inledde Israel en fullskalig invasion av områden som kontrollerades av den palestinska myndigheten med avsikten att utplåna dess infrastruktur.

Vad siktar Sharon på att uppnå med tanke på att det är val i Israel nästa år? I början av september förklarade Sharon att hans regering inte erkänner Oslo-avtalet. Sharon skulle gärna vilja förhandla fram en uppgörelse i enlighet med villkoren före Oslo och med nya PLO-ledare som kommer efter Arafat – med andra ord vill han ha ett militärt nederlag för intifadan som leder till en politisk reträtt från PLO-ledningens sida och därmed en ännu större försvagning av deras ambitioner om en egen stat.

Han vill att palestinerna avsäger sig flyktingarnas rätt att återvända, att de tillåter fler "säkerhetszoner" för israeliska armén och att bosättningarnas närvaro blir beständig. Med andra ord en av FN uppbackad "stat" utan suveränitet över luften, gränserna och stora delar av de områden som kontrolleras av den palestinska myndigheten.

USA stödjer Israel men har behov av att bli uppfattade som att man tar palestinernas önskan om en stat på allvar. Annars kommer inte arabstaterna att stödja USA:s kommande krig mot Irak.

Bush vill ha en omorganiserad palestinsk säkerhetsapparat under kontroll av CIA i samarbete med Israel och en premiärminister som tillsätts för att ta makt från Arafat. I utbyte skulle Israel dra tillbaka sina trupper till gränserna före september 2000. Sedan, nästa år, ska en palestinsk "stat" upprättas med temporära gränser och utan något beslut om bosättningarnas öde. Bosättningar och utposter kommer att fortsätta expandera, liksom de gjort under hela intifadan. Samtal om slutgiltigt avtal mellan Israel om "statens" status skulle återupptas 2004.

Men vilket slags "fred" kan påtvingas ett besegrad PLO och en besegrad palestinsk myndighet?

Arafat har fört det palestinska folket till katastrofens rand. Blandningen av gerillakamp, borgerlig diplomati, korrumpat beskyddarskap och brutal repression mot motståndare har garanterat att hans "ledarskap" över det palestinska folket har resulterat i ett fullständigt misslyckande med att uppnå självbestämmande.

Men varje "fredsuppgörelse" som inte tar bort bosättningarna från Gazaremsan och stora delar av

Västbanken kommer bara garantera fler explosioner. Varje försök av Arafat att legitimera deras existens och expansion i vilken som helst "slutuppgörelse" som erkänner en palestinsk "stat" kommer sannolikt att leda till inbördeskrig bland palestinierna.

Två stater som lever i harmoni och rättvisa är en chimär. Det som vi nu har är faktiskt den tvåstatslösning som är möjlig med Israels existens som en exklusivt judisk stat. Den enda rättvisa lösningen måste innefatta samma medborgerliga rättigheter för judar och araber och de palestinska flyktingarnas rätt att återvända till sina ursprungliga områden. Detta innebär en stat i vilken judar och araber är jämlika, inte en stat som definierar sig som specifikt "judisk" eller "arabisk".

Annars kommer den fortsatta existensen av en israelisk-judisk stat, även jämsides med en palestinsk stat, vara beroende av att man bevarar rasistiska lagar om medborgarskap och utestängning av miljoner palestinier från territoriet. Detta kan inte utgöra grunden för en varaktig fred, utan kan bara döma regionen till fler omgångar av repression och krig.

Utplånandet av den nuvarande israeliska statens sionistiska karaktär – en utestängande, expansionistisk, antidemokratisk stat – är den enda grunden för en rättvis lösning av den nuvarande konflikten. Det kan inte finnas någon rätt för palestinierna att återvända och inget slut på den cancer som bosättningarna utgör i den palestinska kroppen utan detta.

Endast en sekulär socialistisk republik i hela Palestina – med rättigheter för alla och privilegier för ingen, baserad på enhet mellan judiska och arabiska arbetare och småbönder, förstatligande av jorden och expropriering av storföretag och banker – kan medföra fred och rättvisa åt Palestina. Utan rättvisa kan det inte finnas någon fred.

Mark Robbins

Översatt ur Workers Power (London) oktober 2002

Slovakien: Val knuffar landet närmare EU

Det nyligen avhållna valet till parlamentet i Slovakien säger en hel del om tillståndet för landet och dess arbetarrörelse. Internationella observatörer har koncentrerat sig på kampen mellan provästliga partier och nationalister under ledning av förre premiärministern Meciar.

Nato-ledare har gjort klart för de slovakiska väljarna att om de väljer Meciar kommer de inte att kunna ansluta sig till militärpakten.

Meciar och hans parti HZDS (Rörelsen för ett demokratiskt Slovakien) har emellertid själva bytt sida i denna fråga. De beslutade att respektera verkligheten: att den slovakiska kapitalismen inte har någon framtid annat än inom EU och Nato. Annars kommer den att lida av isolering och ytterligare ekonomisk nedgång. Därför förklarade Meciar att han själv är anhängare till Nato och EU.

Han är med sitt maffia-liknande förflutna dock ingen pålitlig partner för västimperialisterna. Innan valet genomgick HZDS en splittring när några av Meciars närmaste medarbetare lämnade partiet. HZDS fick 18 procent men förlorade eftersom det inte fanns någon partner att bilda en koalition med.

Dess potentiella koalitionspartner till höger, SNS (den fascistiska fronten Slovakiska nationalpartiet), har splittrats i två partier; Malikovas "moderata" flygel och Slotas radikala flygel fick båda 2–3 procent.

Resultatet (med 70 procents deltagande) utmärktes av oväntade framgångar för den nuvarande premiärministern Dzurinda och hans kristdemokratiska SDKU (15 procent). Detta läger innefattar SMK (Ungerska koalitionspartiet, 12 procent), KDH (Kristdemokratiska rörelsen, 9 procent) och ANO (Nya medborgaralliansen, 8 procent). Det sist nämnda är mediamogulen Ruskos moralistiska-populistiska parti. Speciellt fick SDKU många fler röster än väntat.

Bland de nya partier som väntades göra bra ifrån sig var det som bildats runt Robert Fico, tidigare parlamentsledamot för SDL (Demokratiska vänsterns parti). Men en dyrbar och professionellt driven kampanj från detta populistiska parti resulterade bara i 13 procent. De slovakiska väljarna verkade vara rädda för att låta en liten Meciar – som många i media kallade honom – komma till makten.

Resultatet kanske inte är så förvånande. Det återspeglar förändringarna under Dzurindas första period. Styrkeförhållandena förändrades mellan inhemskt maffiakapital och utländska multinationella bolags investeringar till förmån för de senare.

Arbetarna och de fattiga såg inträde i EU som ett bättre val eftersom det för många förefaller vara den enda möjligheten att få ett jobb i ett land där 20 procent är arbetslösa eller också att jobba utomlands – nu för det mesta i Tjeckien och Österrike. Detta återspeglar också det faktum att vänstern inte har erbjudit något annat alternativ.

Faktum är att detta val var en katastrof för vänstern. SDL har sedan 1998 fallit från 15 procent till cirka 2 procent. Det är inget att förvåna sig över, eftersom SDL:s finansminister Brigita Schmogerova (kallad "Brutala Brigita") var den som huvudsakligen genomförde Dzurinda-regeringens nyliberala dagordning.

Peter Weiss ledde omvandlingen av kommunistpartiet 1989–90 och har lämnat SDL för att skapa SDA (Socialdemokratiskt alternativ), som kombinerade en kampanj för en tredje väg – i Blairs stil – med en inriktning på ungdomar i frågor som antimilitarism, tolerans av lätta droger och antifascism. Ändå fick SDA bara 3 procent.

Båda partierna, SDL och SDA, förlorade och har inte byggt någon bas i arbetarklassen och fackföreningarna.

Det enda "vänsterparti" som kom in i det nya parlamentet är KSS (Slovakiska kommunistpartiet). Det är ett hårdfört stalinistiskt dinosaurieparti, men med de avskyvärda sociala förhållandena och massarbetslöshet i storleksordningen 30–50 procent på många platser i östra delen av landet kunde partiet attrahera 6 procent av väljarna. KSS budskap är att "under vårt styre var det bättre för Slovakien".

Kamrater i Revolutionära arbetarförbundet (ZRSO), sympatisörsgrupp till FRKI i Slovakien, har emellertid noterat att KSS bygger en bas bland arbetarna i det värst drabbade östra Slovakien, medan SDL förlorar sin arbetarbas. ZRSO uppmanade till en kritisk röst på KSS för att kunna förena sig med deras arbetarbas men samtidigt avslöja det falska i KSS stalinistiska/reformistiska program och dess tendens att alliera sig med nationella delar av den härskande klassen.

Arbetarklassen i Slovakien är starkt försvagad av extremt hög arbetslöshet och etnisk och regional uppsplittring. Slovakiska arbetare behöver ett mångnationellt parti som kan förena ungerska, romska och slovakiska arbetare, de som har arbete och de arbetslösa, arbetare i huvudstaden och i provinserna, i väst och öst till en enda mäktig social och politisk kraft.

Detta kan inte åstadkommas genom olika reformistiska försök att bygga ett labourparti på en bred politisk grund. Reformismen är i grunden bunden till nationalism och sektionalism, vilka är huvudhindren för att upprätta arbetarenhet i Slovakien.

Endast ett revolutionärt arbetarparti kan uppnå detta mål och det är detta som ZRSO kämpar för – en organisation som byggs på den solida grunden av ett revolutionärt program och som kan skapa ett sådant arbetarparti för revolution.

Workers Power Global, Prag

Brasilien: Vänstern och fenomenet Lula

PT bildades 1980 och uppkom ur en omfattande kamp från industriarbetarnas sida som skakade Brasilien i slutet av 1970-talet, en kamp som påskyndade slutet för en lång period av diktatur.

PT bildades som ett militant socialistiskt parti som ville ersätta det gamla korrumperade kapitalistiska systemet i Brasilien och lägga makten i massornas händer. Det fick sin kraft från den växande arbetarrörelsen, speciellt från Centrala arbetarunionen (CUT), från gräsrotsorganisationerna i kåkstäderna, från de radikala katolska organisationerna och senare från sin allians med lantarbetarnas organisationer, speciellt MST.

Men PT har avlägsnat sig långt från sin radikala början. Vid mitten av 1980-talet hade PT gjort sig av med mycket av sin socialistiska och revolutionära retorik samtidigt som partiet valdes in i kommunfullmäktige över hela Brasilien.

PT hävdade 1981 att ”deltagande i val och parlamentarisk aktivitet kommer att underordnas målet att organisera de utsugna massorna och deras kamp”. Åtta år senare samarbetade PT:s borgmästare i Sao Paulo, Luisa Erundina, med stadens kapitalister och försökte bryta en strejk bland kommunalarbetare för högre lön genom att hålla servicen igång.

Under 1990-talet utvecklades partiet till ett reformistiskt parti enligt europeisk modell. Kampen för socialismen förpassades till en obestämd framtid. Istället blev den viktigaste uppgiften att ”bredda demokratiska utrymmen och folkligt deltagande”. Detta skulle åstadkommas genom att reformera den federala statens och kommunernas existerande strukturer.

Ett skikt av partiombudsmän och valda representanter kom att dominera PT, som blev ordentligt byråkratiserat. I början av 1990-talet uteslöts en del tendenser inom PT:s vänster när den reformistiska ledningen konsoliderade sin kontroll.

Kritik av PT:s högerkurs har kommit både inifrån och utanför partiet. Tendensen Socialistisk demokrati (DS) och dess tidning Em Tempo representerar ”tendensen av Fjärde internationalens anhängare i PT” och är en del av samma internationella gruppering som franska LCR och svenska SP.

DS har kritiserat alliansen med miljonären Jose Alencar. En av tendensens ledande gestalter, Heloisa Helena, avgick som kandidat för guvernörsposten i Alagoas som protest mot att alliansen påtvingades PT mot partiets vilja. Men DS är inte en samlingspunkt för en oförsonlig kamp mot Lula och ledningen – DS har nämligen också gått till höger tillsammans med PT.

Ett uttalande från DS nyligen om valet (International Viewpoint nr 344) kritiserar visserligen Lula för att ägna sin tid åt att ”lugna marknaderna”, men ställer inga hårda krav på ledningen, inte heller för det fram ett alternativt kampprogram som skulle kunna samla gräsrotterna.

DS syn på ett ”socialistiskt Brasilien” återspeglar bara PT:s reformistiska åsikter – ”En vänsterregering i Brasilien skulle öppna nya möjligheter för kampen för socialism. Stärkandet av nationell suveränitet, inget undertecknande av avtalet om en frihandelsunion för Amerika, ett projekt för en ekonomisk utveckling som bryter med beroendet, en kraftfull rörelse för folkligt deltagande, offentligt och demokratiskt beslutsfattande i alla frågor, är initiativ som skulle teckna konturerna till en annan modell.”

Kampen för socialismen, att bryta kapitalisternas makt, att krossa deras armé och stat – och ersätta den med en arbetarråds-stat – ersätts av ett program för demokrati med en släng av tredjevärldennationalism.

DS kan inte ens förmå sig att kritisera PT-ledningens reträtt från kravet att avskriva utlandsskulden. Raul Pont, medlem i DS och före detta borgmästare i Porto Alegre, blev tillfrågad rakt ut av en journalist från en tidning i Porto Alegre: ”Instämmer du i PT-ledningens nya inriktning vad gäller behovet att förhandla om utlandsskulden istället för att sluta betala den?” Ponte svarade: ”När vi brukade säga ’betala inte skulden’, var det mycket mer inom känslan för ett moratorium, att varna för att landet skulle komma i fara med så mycket pengar som ska gå till att betala skulden. Att uppmana till att inte betala var en förenkling av en paroll... Det var därför som partiet förde fram kravet för en översyn av utlandsskulden och kravet på omförhandling, för att minska det intryck som tesen om att inte betala orsakade.”

Detta är det sätt på vilket DS skyler över ledningens dumpande av nyckelkrav i kampen. Denna intervju återgavs med stolthet i International Viewpoint nr 343, där Pont presenterades som ”en av de mer betydelsefulla politikerna inom PT:s socialistiska vänster”.

Två vänsterorganisationer ställde upp mot PT i valet. Jose (Ze) Maria, presidentkandidat för Förenade socialistiska arbetarpartiet (PSTU), och Rui Pimenta, kandidat för Arbetarsakens parti. Ze uteslöts ur PT för tio år sedan och är medlem i den nationella styrelsen för fackföreningsfederationen CUT. PSTU försökte förra året få till stånd en valallians med PT, vilket inte blev av eftersom Lula föredrog brasilianska kommunistpartiet och liberalen Alencar. Men PSTU förblir ett litet centristiskt parti med svaga rötter i avantgardet och lyckades bara få en marginell del av rösterna.

Revolutionärers uppgift i valets båda omgångar är att förhålla sig till majoriteten av avantgardet och de tiotals miljoner arbetare som vill rösta fram Lula. Ju fler röster på PT, där detta kan göras utan att

rösta på liberalerna, ju färre ursäkter kommer Lula ha i massornas ögon för att hålla fast vid sin uppgörelse med liberalerna. Att rösta på ett litet centristiskt parti med otillräcklig politik gör inget för att påskynda den dag när massorna och avantgardet gör en revolutionär brytning med PT:s reformism.

Översatt ur Workers Power (London) oktober 2002

Brasilien: Varför vi uppmanar till en röst på Lula

Luis Inacio da Silvas sista valmöte innan den första valomgången den 6 oktober hölls inför en publik av industriarbetare i Sao Paulo, där han som metallarbetare och facklig ledare ledde en rad olagliga strejker för 25 år sedan.

Walter Geronimo, arbetare i Fords sammansättningsfabrik, sade: "Om han vinner, kommer vi att ha en av oss i Brasilia (huvudstaden). Vi kommer att återta många av de landvinningar vi förlorat på senare år." Geraldo Bras, svetsare vid Volkswagen, uttryckte illusionerna om PT:s ledare: "Lula är det enda hoppet för de fattiga eftersom han själv varit fattig."

Vid samma valmöte, enligt Financial Times, hälsade folksamlingen – som följde varje ord från Lula – när Lula introducerade sin kandidat för vicepresident, textilmiljonären Jose Alencar, denne med "dämpade applåder". Denna scen illustrerar exakt de illusioner som massan av arbetare hyser inför Lula och PT och misstron och fientligheten mot hans borgerliga väktare. Revolutionärer som vill bryta arbetarnas bindning till PT behöver en taktik för valet som är grundad i denna verklighet.

Trots sin reformistiska urartning har PT bevarat lojaliteten från massan av arbetare och jordlösa lantarbetare som önskar socialistiska förändringar i Brasilien – den stora majoriteten av det brasilianska avantgardet. Efter en rad misslyckanden under 1990-talet gjorde partiet en betydelsefull framryckning i kommunalvalet 2001.

PT kontrollerar sex huvudstäder i delstater, har borgmästare i 187 städer och sitter vid makten i 17 större kommuner. Partiet kontrollerar stora delar av det stora industriebältet kring Sao Paulo och uppskattas ha 600 000 medlemmar. Det stöds av CUT, den stora fackliga federationen, och är nära associerat med MST, den mäktiga rörelsen av jordlösa lantarbetare. Trots uteslutningarna under 90-talet är det ännu möjligt för vänstern att öppet organisera inom partiet, och PT har ett antal organiserade tendenser.

Tiotal miljoner organiserade och oorganiserade arbetare kommer att rösta för Lula och för verkliga förändringar. Arbetarna kommer när de ställs inför en eskalerande kris förvänta sig att PT ska ge dem ett bättre liv. Fackföreningarna kommer att förvänta sig fler jobb och ett slut på svältlöner, MST kräver redan en omedelbar och radikal omfördelning av jord och massorna i kåkstäderna kommer att förvänta sig förbättringar av bostäder, hälsovård och utbildning.

Alla kommer att förvänta sig att en PT-regering ska stå emot IMF och Washington och försvara deras intressen. Det är detta som de internationella bankerna och investerarna verkligen är oroad för – kommer PT att bli deras pålitliga agent eller kommer det att drivas av sin massbas att vidta åtgärder mot dem?

Huruvida miljonerna av PT-anhängare kommer att påtvinga regeringen sin vilja kommer att vara beroende både av krisens djup och den ledning de ges i kampen för att bekämpa den. Militanter i PT måste omedelbart kämpa för att ledningen ska bryta sin allians med Alencar och istället alliera sig med fackföreningarna, MTS och andra arbetarorganisationer.

I opposition kan PT-ledningen fortsätta att uppträda som de fattigas och jordlösas förkämpar. Revolutionärer kämpar för att sätta PT på prov i regeringen för att lättare kunna bryta arbetarnas illusioner. Över allt där det är möjligt måste vi argumentera för att arbetarna ska rösta på PT-kandidater men inte för det liberala partiets kandidater, även om detta gör valsedlarna ogiltiga.

I presidentvalet förordar vi att man kryssar över vicepresidentkandidaten (liberalen) Jose Alencars namn. Vårt syfte är att förankra tanken att militanta arbetare och revolutionärer måste rösta på Lula för att pröva honom vid makten men inte under några omständigheter röstar vi för en borgerlig kandidat eller ett borgerligt parti.

Vi kräver att Lula bryter med bourgeoisien och genomför kraven från de militanta gräsrotterna i PT, MST och CUT: avvisa skulden – som redan betalats många gånger om till de imperialistiska bankerna genom förlamande räntenivåer, inleda en massiv omfördelning av jord, legalisering av redan genomförda jordockupationer och återförstatliga alla privatiserade bolag.

Vi gör detta i samband med kampen för ett revolutionärt handlingsprogram för att mobilisera arbetarna i kamp – med ledarna för PT, CUT och MST när de kämpar, utan dem när de slår till reträtt. Ett sådant program måste innehålla svar på massarbetslösheten, den avskryvbara bristen på bostäder, den dåliga utbildningen och den frånvarande servicen vad gäller sanitära förhållanden och hälsovård i kåkstäderna.

För att kunna tillhandahålla denna basservice behövs en krisplan för offentliga arbeten som finansieras av regeringen – utbildning och anställning av tiotusentals arbetare med en lön som fastställs av fackföreningarna och under arbetarnas och deras bostadsområdets kontroll.

För att tillmötesgå arbetarklassens grundläggande behov – en dräglig minimilön, ersättning för arbetslöshet, fri hälsovård och så vidare – kräver att regeringen inför en starkt progressiv beskattning och en hög skatt på de förmögenheter som innehas av de superrika i Brasilien - ett av de mest ojämlika samhällena i världen.

För att resurserna för och kontrollen över ett sådant program måste alla grundläggande nyttigheter – elektricitet, vatten, gas/olja, kommunikationer och så vidare – återföras i statlig ägo utan kompensation och under arbetarnas och brukarnas kontroll.

Samma sak måste hända de företag som försöker minska produktionen eller avskeda sina arbetare. Det stigande antalet jordlösa och utblottade småböndernas behov måste mötas genom expropriering av storgodsägarna och omfördelning av jord till de jordlösa. Småbönderna behöver billiga krediter, maskiner och gödning och kooperativ behöver organiseras med stöd av regeringen.

Sådana åtgärder skulle bara bli inledningen till en verklig omvandling av Brasilien. Men även dessa åtgärder skulle framkalla en omedelbar reaktion från de internationella kapitalisterna och deras agenter i Brasilien. Arbetarna kommer att stå inför finansiellt sabotage, investeringsstrejker, omfattande nedläggningar, internationella blockader och mobiliseringar från arbetsgivarna mot en regering som vågat vidta sådana åtgärder.

Endast en revolutionär arbetarregering som är beredd att förlita sig på, och beväpna massorna, som är besluten att utplåna själva kapitalismens system som dömer massan av brasilianare till fattigdom, kan hoppas på att besegra ett sådant våldsamt angrepp.

Översatt ur Workers Power (London) oktober 2002

Recension: Imperialismens dolda dagordning

Båda våra stora kvällstidningar är mestadels fyllda av slaskjournalistisk. Men det finns åtminstone en skillnad mellan dem.

Aftonbladets kultursidor har ofta ingående, kritiska artiklar av t. ex Noam Chomsky, Robert Frisk, Naomi Klein, John Pilger; artiklar som inte bara ifrågasätter USA:s rätt att bomba Irak eller IMF:s välgörande effekter på fattiga länder, utan som kan hävda att världens mäktiga regeringar, som USA:s, Storbritanniens, med flera, är världens största terrorcentra och att de stora multinationella företagen är en avgörande orsak till orättvisorna i världen.

Ordfront har gett ut en samling med artiklar av John Pilger, Det ni inte fick veta, och de har gett ut en längre bok med längre analyser, Den dolda dagordningen. Pilger skriver bra och lättfattligt, så boken är trots sitt omfång, nära 700 sidor, ganska lätt att ta sig igenom. (I alla fall om man är van vid samhällsanalyser, kanske ska tilläggas).

Pilger är född i Australien, och har bott i Storbritannien större delen av sitt yrkesverksamma liv, där han har jobbat som journalist. Hans verksamhet har inte bara bestått i att kolla upp fakta om USA:s och Storbritanniens stöd till diktaturer, utan i ännu högre grad av att åka runt och träffa människor, fattiga, kämpande, ofta med stora personliga risker, som när han var hemlig journalist i Burma, ett ”brott” som lätt skulle kunna ha gett honom straffarbete i några decennier.

Det land han granskar mest är det han bor i, tillika ett av de mäktigaste. Storbritannien är t. ex. världens näst största vapenexportör, och då vapenhandeln för den härskande klassen är för viktig för att lämnas åt den fria marknaden betalas mer än en femtedel av den av skattepengar, ofta i form av "bistånd". Englands stora vapenkunder är ofta också stora bidragstagare, som Malaysia och Oman. En annan gammal god kund är Saddam Hussein, och det var Storbritannien som var största vapenleverantör åt Indonesien under Suharto, som ansvarade för över 500 000 mördade efter kuppen 1965 samt 200 000 - en tredjedel av befolkningen - på Östtimor efter invasionen 1975. Bland regeringens meriter på hemmaplan kan man nämna vad Margaret Thatcher - fortfarande idol för moderaterna - uppnådde. Under hennes regeringstid ökade antalet briter med fattiginkomster med 60%, och enligt FN:s utvecklingsrapport för 1997 hade inget annat land en lika stor ökning av klyftorna mellan fattiga och rika som Storbritannien från tidigt 80-tal. Ett ämne som är aktuellt idag är Irak, som Bush verkligen vill kriga mot. På 80-talet var Saddam en favvodiktator både för USA och Storbritannien. Det var dessa som försåg honom med de flesta av hans vapen.

Inte ens en månad efter gasattacken mot kurder i Halabja, som de som vill bomba Irak på senare år har börjat gråta över, flög Tony Newton från det brittiska handelsdepartementet till Bagdad och erbjöd Saddam 340 miljoner pund i exportkrediter. 1991 bombade de landet, och efter 88 500 ton bomber - varav endast 7% var s.k. smarta, till skillnad från den stora medielögnen om det humana kriget - och över 10 år av hårda sanktioner kan antalet döda irakier räknas i uppemot en miljon. Pilger berättar om saker som det annars inte rapporteras om, som Burma, en av världens hårdaste diktaturer, där summariska avrättningar, tortyr, tvångsarbete och förtryck av etniska minoriteter tillhör vardagen enligt Amnesty. Mellan 1962 och 1989 var landet stängt för västerländskt kapital, men sedan ändrades det, och vips kom det investeringar och bättre relationer till väst. Exempelvis betalade oljebolaget Total och Unocal de styrande generalerna 200-300 miljoner dollar för att få bygga en pipeline till stora gasfyndigheter. En järnväg byggs i området med slavarbete, men företagen förnekar att det skulle ha något med deras pipeline att göra.

Mitt i eländet ser Pilger hopp. Han skriver om människor som kämpar mot förtrycket, alltifrån Jose Ramos-Horta och Xanana Gusmao på Östtimor till Liverpools hamnarbetare som utkämpade en heroisk strejk 1995-96, för rätten till trygga arbetsvillkor, mot thatcherismens otrygga anställningar och låga löner. Till skillnad från vad ledande media påstår - i Australien äger Rupert Murdoch nästan 70% av den press som de flesta människor läser, så massmedia är mer än någonsin överklassens röst - har inte vanliga människor övergett sin tro på rättvisa och hemfallit åt krass egoism.

Enligt British Social Attitudes Service tar 87% av briterna, den högsta siffran i denna undersöknings historia, avstånd från den växande klyftan mellan rika och fattiga och stöder omfördelning av inkomster och förmögenheter samt skattefinansierat stöd till offentlig service. Och vad än liberaler och andra tror, säger tre fjärdedelar av de tillfrågade att klasskampen fortfarande pågår – även den siffran är den högsta sedan undersökningarna inleddes.

Om det är något man som marxist skulle vilja se i det Pilger skriver är det ett revolutionärt program: hur ska den globala arbetarklassen störta de styrande och krossa förtrycket. Som i Burma, där ett uppror 1988 skakade diktaturen. Det började med att hamnarbetarna gick i strejk (ni ser, det är bara arbetarklassen som kan vara den ledande revolutionära klassen), andra arbetare följde, och snart demonstrationer på 100 000 deltagare, poliser, fängvaktare och soldater drogs med, oberoende fackföreningar och tidningar skapades och rörelsen visade att även den hårdaste, mest absurda diktatur kan förlora kontrollen.

Som trotskist sitter man nu bara och längtar efter att läsa om vad som hade krävts av kampen, arbetarna, bönderna och soldaterna måste organisera sig i arbetar-, bonde- och soldatråd som beväpnar sig, sammansluter sig i ett rikstäckande råd som avsätter generalerna och helt krossar den borgerliga staten samt sprider revolutionen i regionen...Och just det, det krävs ett kommunistiskt parti i ledningen för att helt uppnå detta. Småaktigt kan tyckas, Pilger visar ju inte bara i konkreta siffror de oerhörda orättvisorna i världen, hur de styrande är ansvariga och vilken terror de är beredda att stödja, utan också hur hoppet ligget i de förtrycktas kamp.

Även utan att vara en fullfjädrad trotskist stöder Pilger de förtrycktas kamp världen över, från

Burma och Latinamerika till Göteborg och Liverpool. Och dessutom, som medlem i FRKI är det ganska osannolikt att han skulle ha fått några helsidor i Aftonbladet.

Den dolda dagordningen är välskriven, och vare sig man vill ha mer fakta i diskussioner med borgare eller vända en känsla av uppgivenhet till vrede mot de ansvariga kan jag rekommendera den till alla, från nybörjare på området till den mest belästa trottekuf. Pilger står på de förtrycktas sida mot de härskande, och det är ibland lite svårt att förstå hur någon kan läsa boken och fortsätta vara borgare. Tyvärr fortsätter de väl ändå och det lär krävas revolutionär klasskamp för att få tyst på dem.

Han avslutar boken i Sydafrika. Före 1994 hade Sydafrika en öppet rasistisk lagstiftning, apartheid, som riktade sig mot den svarta majoriteten. Efter valet 1994 tog den forna befrielse rörelsen ANC över regeringsmakten och apartheid avskaffades. Den vita minoriteten var inte längre enligt lagen överordnad. Men fattigdomen för de flesta finns kvar. En av ANC-regeringens mest påtagliga bedrifter, skriver Pilger, är att hindra svarta människor från att protestera mot att de sociala orättvisorna från apartheidtiden behållits.

Sedan demokratin genomfördes i Sydafrika har de offentliga anslagen till polis och fängelser ökat med en fjärdedel, och sedan 1995 har antalet dödsfall i polishäktena fördubblats. Marxister insåg redan innan valet att ANC:s uppgörelse med rasistregeringen och det sydafrikanska kapitalet var ett förräderi, som visserligen avskaffade den lagfästa rasismen, men som lämnade kvar de flesta förtryckare i orubbat bo, istället för att kämpa mot utsugningen och fattigdomen, vilket hade inneburit att kämpa mot kapitalismen. På 80-talet stod Sydafrika på randen av en revolution, skriver Pilger, och de fattiga massorna kommer inte att nöja sig med att ha lika rättigheter enligt lagen. Kampen, avslutas boken med, har bara börjat.

Nytt nummer av Arbetarmakt

Ett nytt nummer av tidningen Arbetarmakt har just lämnat tryckpressarna. Ur innehållet kan nämnas: militant kamp mot rasismen, kriget mot Irak, integration, strategi och taktik i kampen mot rasism och fascism, nationaldemokraternas kampanj mot islam, hedersmord och patriarkat.

Beställ från arbetarmakt@arbetarmakt.com